

Igor Stravinskij (1882 – 1971)

Základná charakteristika:

- **Pôvod:** Petrohrad, žiak Rimského-Korsakova.
- **Pôsobenie:** Petrohrad, Paríž, USA (Amerika), na konci života návrat do Európy.
- **Význam:** Pravdepodobne najinšpiratívnejšia osobnosť 1. polovice 20. storočia (popri Schönbergovi).
- **Umelecký postoj:** Na rozdiel od Schönberga sa nesnaží o zrušenie doterajšej tradície. Kládne dôraz na remeselné prevedenie a obracia sa k minulosti (cez neoklasicizmus).
- **Inšpirácia:** Čerpá z jazzu.
- **Hudobné prostriedky:**
  - **Melodika:** Periodická a tematická.
  - **Rytmus:** Silný formotvorný prostriedok – ostrý a dôkladne presný.
- **Všestrannosť:** Pôsobil ako klavirista, skladateľ a dirigent vlastných diel.

Tvorba (3 obdobia)

1) (Neo)folkloristické obdobie

Inšpirované ruskou ľudovou hudbou.

Dielo:

- **Vták Ohnivák** (balet) – v roku 1910 ním v Paríži dosiahol svetovú slávu.
- **Petruška** – využíva tradičné melódie (slovanský folklór), charakteristická je ostrá rytmika a tonalita.
- **Svätenie jari** (obrázky z pohanského Ruska):
  - Dej sa opiera o pohanský rituál, pri ktorom sa mladé dievča utancuje k smrti, aby si naklonilo božstvo jari.
  - **Dôležitý výrazový prostriedok:** Rytmus.
  - **Melodika:** Početné disonancie, ostré súzvuky občas „zaváňajúce“ polytonalitou.
  - **Časti:** *Vzývanie zeme* a *Veľká obeť*.
  - **Premiéra (1913):** Vyvolala v Paríži obrovský škandál.
- **Príbeh vojaka** – opera-balet s protivojnovou tematikou a expresionistickým nádychom.

2) Neoklasicistické obdobie (20. roky 20. storočia)

Dôraz na čistotu a dokonalosť hudobného remesla.

Charakteristika:

- Inšpirácia raným klasicizmom, ale aj inými obdobiami (napr. barokom).
- Častým vyjadrovacím prostriedkom je ironický hudobný humor.

Dielo:

- **Pulcinella** – inšpirovaná G. B. Pergolesim.
- **Koncert pre klavír a dychy.**
- **Husľový koncert.**
- **Oedipus Rex** (Oidipus Rex) – vrcholné dielo s barokovým nádychom, druhovo na pomedzí opery a oratória.
- **Žalmová symfónia.**
- **Syntetické diela:** Symfónia in C.
- **Život prostopašníka** (opera, 1951).

3) Neskoré obdobie (avantgarda, dodekafónia, serializmus)

Diela:

- **Canticum Sacrum.**
- **Requiem Canticles** (1965).
- **Náreky proroka Jeremiáša** (Threni, 1958).

Prehľad diel podľa štýlov (zhrnutie)

- **Neofolkloristické:**
  1. Vták Ohnivák
  2. Petruška
  3. Svätenie jari
  4. Príbeh vojaka
- **Neoklasické:**
  1. Pulcinella
  2. Oidipus Rex
  3. Život prostopašníka
  4. Žalmová symfónia
- **Neskoré:**
  1. Náreky proroka Jeremiáša
  2. Canticum Sacrum
  3. Requiem Canticles